

אינה התוצאה היחידה, וגם לא הגי רועה ביותר, של מדיניות-חוסר-המדיניות של הממשלה.

מתי פלד

אלוף מיל. נגד אלופי מיליארדים

שגיאיה מונומנטלית, שענתה לא רק במיליארדים של כסף, אלא גם באובדן הכושר להגן למדיניות הגיונית.

ניתן לתמצת את הטיעון המעמיק של פלד בפאראדוקס אחד: כשמדינת ישראל חיתה בגבולות הרדיוני, ללא מכשולי טבע, ללא מרחב-נסיגה כלשהו, כשה-אוייב הפוטנציאלי היה קרוב למרכזי אוכי-לוסייתה — היא לא בנתה שום קווי-ביצורים. להיטך, צה"ל של אז, ובראש וראשונה הרמטכ"ל משה דיין, דחה מכל וכל רעיון של מלחמת-הגנה. המדינה סמך על הכוח ההתקפי של צה"ל, שיביא את המלחמה מייד עמוק לשטח האוייב. משום כך לא בובו אמצעים על מערכות-הגנה, וכל המשאבים רוכזו באמצעייה-קה.

לא היתה זאת רק דוקטרינה יעילה, כפי שהוכיחה מלחמת ששת הימים, אלא גם דוקטרינה זולה. בכל השנים ההם, עד למדי-המה, לא בלע תקציבי-הביטחון אלא כעשירית מן התוצר הלאומי. הוא לא הפריע להתפתחות המשק.

הנה, למחרת מלחמת ששת-הימים, התי-הפכה הקערה על פיה. בצורה כימעט מגוי-הכת. קווי צה"ל התרחקו ממרכזי האוכי-לוסייה. הם התקמו הרחק-הרחק מהם, במרומי הגולן, על גדת הירדן, בשפת תעלת-סואץ, מוגנים על-ידי מיסילי-טבע. מאחורי קוים אלה השרעו מאות קילור-מטרים של מרחבת-מרון בדרום, עשרות קילומטרים במזרח ובצפון.

בזבוז המסכן

את בטחון המדינה

אך במקום לשים את מיבטחה בניידות של צה"ל, ביכולתו להגן מלחמת-הגנה פה משוריינות-התקפת-נגד, עשתה המדינה עכשיו, בגבולות הרחוקים, מה שסירבה לעשות קודם לכן בגבולות הקרובים. היא התחפרה, התבצרה, קבעה קווי-הגנה סטא-טיים.

הושקעו מיליארדים בביצורים — ובי-אותה שעה הושקעו מיליארדים נוספים באמצעי-לוחמה התקפתיים. במקום תקציב-ביטחון אחד, הצמוד לדוקטרינה ברורה אחת, נאלצה המדינה לממן כמה וכמה דוקטרינות שונות, שכל אחת מהן הצריכה תקציב-ביטחון משלו.

טוען פלד: הסיסמה, "להשאיר את כל האופציות פתוחות" היא אווילית. כי פיי-רוש הדבר שיש צורך לממן בעת ובעונה אחת את כל האופציות האפשריות — הי-רעות יחד עם הטובות, הטיפשיות יחד עם הנבונות. והרי הכסף המושקע למימון אופציה גרועה נלקח מן הכסף המיועד לי-מימון אופציה טובה — וממילא מושקע הו-תועק במימון אופציות גרועות, פשוט מפני שאין בכל צמרת המדינה אדם בעל שיעור-קומה המסוגל לשקול ולהחליט מהן האופציות הנכונות.

מכאן הביזבוז הפנטסטי, המסכן כשדעצמו את ביטחון-המדינה, מכיוון שהוא יוצר תלות כלכלית, ומונע פתרון הכעיות הפוציאליות הרחופות והמסוכנות.

אולם התוצאה הכלכלית ההרסנית

ביצורים לצורך

סיפוח טוטאלי

ביצורי קו ברילב הוקמו על שפת התעלה עצמה, מול לועי התחתים המצריים.

כך הוגשה למצרים, על מנש של הרבה כסף, מטרה נוחה לפי גוע. כתוצאה מכך הפניו המצריים את הקו, והיה צורך להגן על הקו בהפצצות של חידי-האוויר.

התוצאות הידועות: הפצצת מצריים בי-עומק, בוא הטילים הסובייטיים, הופעת היועצים והצוותות הסובייטיים, ההסתב-כות הבינלאומית.

זאת היתה מלחמת-ההתשה (פלד טען שישאל הובסה במלחמה זו — וכאן נפגרי-שים שני הקצוות. גם פלד וגם עזר וייצמן טוענים כי מלחמת-ההתשה היתה לרעת ראל עורף למדיניות ההתבצרות. להיטך: מערכת-הביטחון של משה דיין השקיעה מיליארדים נוספים בהעמקתו של קו-הבי-צורים, שהפך לאחד היקרים בהיסטוריה — בדומה לקו-מאוינו האידיוטוי, שהביא חורבן על צרפת ב-1940.

קווי-הביצורים לא הביאו רק למדי-חמת-ההתשה ולתוצאותיה הרות-האסון, אלא גם למדיניות הסיפוח של גולדה-דיין.

מכיוון שהושקעו מיליארדים בקו, נאל-צה הממשלה — לדעת פלד — לנקוט במדיניות שתמנע נסיגה אף של מילימטר אחד. כך נולדה מדיניות הסיפוח, החותרת לסיפוח כל השטחים המוחזקים.

יתכן שזוהי טעות אופטימית מצד פלד, ושהתהליך היה דווקא הפוך: דא הדוקטרינה של קו ברילב הבי-אה למדיניות הסיפוח, אדא שי-מדיניות-הסיפוח טבועה בעצם מחותה של ממשלת גולדה-דיין, והדוקטרינה של קו ברילב היא תו-צאה של מדיניות זו.

מסכם פלד: "ובכן, אין ספק, ומוטב שלא יהיה יותר כל ספק, בכך שישאל נעה עכשיו בכיוון מוגדר וחד-משמעי, שמגמתו סיפוח טוטאלי של השטחים, תוך התנגשות הזיתית עם ארצות-הברית."

ומוסיף החייל-המדען: מדיניות זו נוגדת את דעת הרוב הגדול של הציבור הישראלי, מעולם לא זכתה לשום אישור בקלי-פי, והיא נתקבלה על-ידי הממשלה באורח בלתי-דמוקרטי לחלוטין. כי הכנסת אינה דנה כלל בתקציב-הביטחון, ומוטבעת עליו אוטומטית חותמת הגומי של ועדת-החוקר והביטחון. שאין לה שמץ של עצמאות פרי-לטיית או אינטלקטואלית.

כל זה מפני שאין בארץ ויכוח על תקציב-הביטחון — בעוד שתקציב-הביט-חון קובע במידה רבה את המדיניות של מחר.

מי שמשקיע את התקציב הי-צבאי בדרך מפווימת — נאלץ לדבת לאחר מכן בדרך זו, עד הי-סוף — גם מבחינה מדינית.

הפרה הקדושה

ביותר

דמה שמעוזם לא נשמעה ביקורת מוחצת כזאת על המימסד המדיני הביטחוני של ישראל מתוך אדם שגדל בו, והשייך אליו גם כיום.

יש להניח שאין זאת המלה האחרונה בוויכוח. נגד פלד יקומה בלי ספק, דוברי-המימסד, הרשמיים והבלתי-רשמיים, כדי לסתור את טענות האלוף (מיל).

אך עצם הוויכוח הזה מוכיח עד כמה חיוני ויכוח פומבי, גלוי ואמין על תקציב-הביטחון — הפרה הקדושה ביותר במדינת ישראל.

על שם שר-הביטחון הצרפתי, שבונה קו-ביצורים מול הגבול הגרמני, בין שתי מלחמות העולם.

(המשך מעמוד 15)

על יסוויכוח. (ללא יסוויכוח מהמבקש. אין עורר-דין יכול לפעול בשם מרשהו). סגן המושל הראה נכונות לאשר את הביקור, מכיוון שהעילה נראתה לו הגיונית.

על אשר קרה ברגע שסגן-המושל נתן את אישורו לפגישה. מספרת לנגר: "החלה התרוצצות בלתי-רגילה בין האחראים על הכלא. הם הביטו האחד בשני, והחליפו ביניהם סימנים ותנועות. תחילה טענו שאין הם מצליחים למצוא את התיק. לבסוף התקשרו עם סגן-המושל וביקשו ממנו לב-טל את הארקיבי שלו היות והחקירה לא נגמרה."

"מראהו זועזע אתי!" כותבת לנגר במכתב לשר-המישטר, שלמה הי-לל: "אך מכאן ואילך חל מפנה, כאשר האחראי על הכלא נוכח לדעת — וזאת הנני מצהירה לפי מיטב אמונתי — שכ-נראה מראהו של מרשי אינו יפה לפגישה עימי. החלה התייעצות. שבסימיה הודיע הלה לי ולסגן-המושל על כי אין באפשרו-תי לראות את הנ"ל. מפני שהוא עדיין נחקר.

"אינני נותנת כל אמן לכן שהסיבה לביטול האישור היא החקירה. יש לי כל היסוד להאמין כי מסתירים ממני את

סופר פרי

איך להצליח בחברה הישראלית?

שנשאר זקוף קומה, לא נסחב ולא הסתאב בטעמם המר של השלטון והשררה." מיסדר אבירי ציון, שאת הקמתו יזם פרי, נועד "להחיל מהפכה בתבוע על ידי אנטרופרופיזציה של תולדות ישראל, החל מימי האבות, באמצעות מסעים, כנ-סים, חגיגות ושיחזור מאורעות היסטור-ריים. בהם יטלו חלק כל המשתתפים שיק-בעו, יארגנו ויבצעו את החגיגות כאימפרור-ביוציות עצמאיות ללא צופים מן הצד. את כל שלבי הקמת המיסדר עד לוועידת היסוד שלו ילכו צוותי הסרטה מבין חברי המיסדר, אשר יכינו את החומר מתוכו יופק הסרט מיסדר אבירי ציון, שיהיה מעין וודסטוק של ישראל."

אם בן-האחרון לא יתן את הסכמתו להיות נשיא המיסדר, מוכן שמעון פרי עצמו ליטול את התפקיד על שכמו. ואם למישהו לא ברור עדיין למה בדיוק נועד המיסדר, הוא יכול למצוא את התשובה בהישראלי הנחמד.

הכבשה השחורה. פרי נולד בירור שלים בשכונת מאה שערים. למשפחה דתית מאוד. מגיל צעיר מאוד החל לשבת על תקן של הכבשה השחורה במשפחה. שני אחיו זכו בתהילה: האחד יורם פרי, הוא דובר מפלגת העבודה. השני, הד"ר

ה"הישראלי הנחמד" שרן

איך להצליח בחברה הישראלית?

יוסף פרי, הוא מרצה לחינוך באוניברסי-טת תל-אביב. שמעון רצה בקאריירה של סיפר.

ב-1950, מיד אחרי ששחרר מצה"ל, כתב את הרומן הראשון שלו, ימים יגידו. ספריית הפועלים סירבה להוציאו לאור. או כתב פרי מחזה, בשם בעבור שרון נעריים, הודן בתוצאות הנוראות של מל-חמת העצמאות. הנהלת הקאמרי סירבה להציגו, לדברי פרי, בטענה כי "המאורעות המתוארים בו עלולים לפגוע בטהר מאבק העם לעצמאותו". פרי לא נכנע. הוא כתב מחזה אחר מחזה. גורל אחד נועד לכולם — גניזה. אף תיאטרון אינו מסכים להציגם. דבר ששובר את רוחו של פרי ודוחפו ללמוד כלכלה ומינהל עסקים באוניברסיטה העב-רית. בתום לימודיו מתחילה דרך נדודים, מאפריקה, שם כיהן כיועץ לחברה כלכ-לית, ועד לונדון, שם השתלם בטלוויזיה, קולנוע ותיאטרון.

ב-1965 חזר שמעון פרי לארץ מתוסכל. אך עם הרבה רעיונות מקוריים, העתידים להתפתח לשני רומנים יוצאי-דופן. תחילה מצא תעסוקה בטלוויזיה הלימודית. שם למד כי לגיטלמן אנגלי כמותו המקום קצת צפוף. הוא התפטר וחזר לפעילות כלכלית.

רק ב-1970 זכה פרי, לדבריו, להתג-לות הגדולה. יהודי שמן מאוד, בשם יוליוס כהנוב, הופיע בחלומותיו בהקיץ. משמניו של כהנוב עומדים ביחס ישר ל-שוורו. הוא יושב בבית כהנוב, היכל פאר רב קומות בלונדון, ומנהל משם את עסקיו המסועפים. כהנוב זה מטיל על פרי לכתוב את האוטוביוגרפיה שלו. הדומה באורח פלא למסכת חיינו של פרי עצמו, להוציא פרט קטן: יוליוס כהנוב הוא (המשך מעמוד 22)